

טדי כהן, וולפייפרס, 2020-24, באדיבות האמן

שולחן עבודה
سطح المكتب
desktop

תערוכה פיזית על עידן דיגיטלי
معرض حسي عن العصر الرقمي
A Physical Exhibition about the Digital Era

דברי האוצר / יובל סער

כשאנחנו אומרים: "אין לי סוללה", "אין לי קליטה" או "אני על שקט", אנחנו לא מתכוונים לכך שהגוף הפיזי שלנו לא טעון או אינו קולט, או שאין באפשרותנו להפעיל את מיתרי הקול שלנו. בשפת היומיום האני הדובר נטמע בתוך הטכנולוגיה וממחיש את אחד המאפיינים הבולטים של המאה ה־21: היעלמות הגבולות בין העולם הפיזי למרחב הדיגיטלי.

33 היוצרות והיוצרים, המשתתפים בתערוכה **שולחן עבודה**, מגיעים מתחומי האמנות הפלסטית, הצילום, העיצוב, האופנה, האנימציה, האיור והאדריכלות. רובם בגילאי 30 פלוס וגדלו אל תוך העידן הדיגיטלי. עבורם שולחן עבודה הוא לא שולחן פיזי, אלא desktop, מושג שקיבל ביטוי וירטואלי לראשונה לפני כ־50 שנה כשהפך לכינוי הרווח לסביבת העבודה הדיגיטלית. במקביל, אובייקטים פיזיים נוספים, כמו תיקיית קרטון, שפופרת טלפון או בול ומעטפה, החלו לייצג פעולות דיגיטליות – כמו שיחת טלפון או שליחת דוא"ל – והתנתקו מהקשרם המקורי. ברבות השנים החל העידן הדיגיטלי לפתח שפה ואסתטיקה מקוריות משלו, ואלו בתורן החלו לנוע חזרה אל העולם הפיזי ולהשפיע על האופן שבו אנו חווים אותו.

לרגל התערוכה הזמין המוזיאון אמניות ואמנים ליצור עבודות חדשות, שיביאו לידי ביטוי את הדרכים שבהן אופני מחשבה, רעיונות, מושגים וכלים מהעולם הדיגיטלי מקבלים ממשות בעולם הפיזי ומבנים את היצירה החומרית. עבודותיהם חוקרות מה קורה כשהאסתטיקה של העולם הדיגיטלי נתקלת במגבלות פיזיות, בבני אדם, בחומר ובחוסר שליטה, ומהי המשמעות של הפיכת הטכנולוגיה לחלק בלתי נפרד מגופנו וממי שאנחנו.

שולחן עבודה سطح المكتب desktop

תערוכה פיזית על עידן דיגיטלי
معرض حسي عن العصر الرقمي
A Physical Exhibition about the Digital Era

רועי כהן, תודה שבאתם, תישארו לנצח, 2025,
מיצב, מאווררי שרתים, בקרים, ספקי כוח, ממסרים, מגביר אותות, דלת הזזה חד כנפית,
צילום: באדיבות האמן
תכנון טכנולוגי: רועי כהן

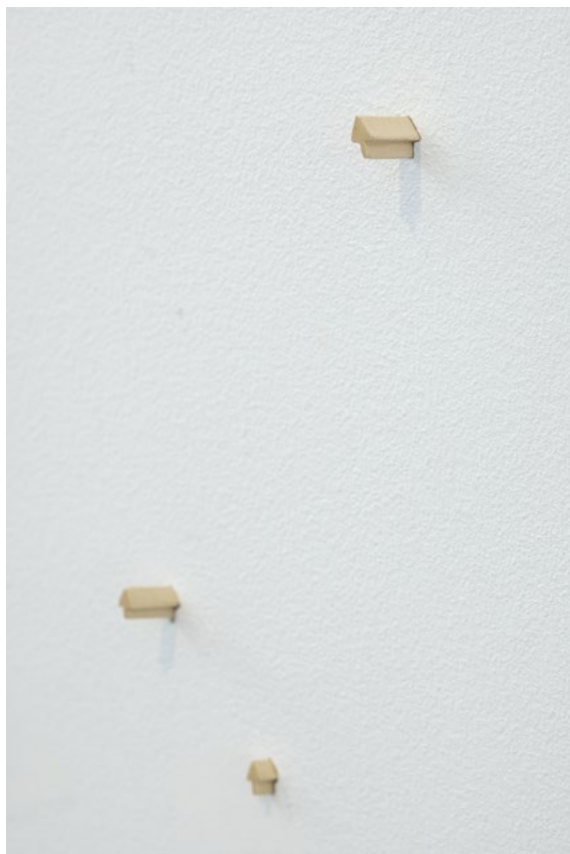
עבודת אמנות ישראלית חדשה בחסות רות ואנדרו סוזמן

{ רועי כהן, 1982, אבידג'אן; חי בחיפה }

התפיסה הרווחת לגבי העולם הדיגיטלי נוטה לקשר אותו למושגים בלתי גשמיים, כמו ענן או פיקסלים, אולם במציאות, מאחורי כל ענן מסתתר שטח פיזי נרחב, המוקדש לאחסון ולשמירת מידע. חוות שרתים, למשל, הן מתקנים ייעודיים לאחסון, עיבוד וניהול נתונים ולניהול תעבורת מידע באינטרנט. הן תופסות שטח נרחב, המאכלס אובייקטים פיזיים, ואלה יוצרים רעש ופולטים חום, המצריך קירור מסיבי.

אלמנטים פיזיים, כמו רוח, קול וקור, עומדים במרכז החוויה שיוצר רועי כהן במיצב שנבנה במיוחד לתערוכה. כהן בנה את "חווות השרתים" של המוזיאון בחלל נפרד. הדבר הראשון ששמים לב אליו הוא הטמפרטורה הנמוכה במיוחד, האמורה, לכאורה, לאפשר את פעילותה. במרכז החלל ניצבת שורה של מאווררים, שנועדו לקירור שרתים המאוחסנים בחוות שרתים ברחבי העולם, וכעת הם מופנים לעבר המבקרים. עוצמת הרוח, ובעקבותיה גם הצליל שהם מפיקים, משתנים באופן אקראי.

המיצב של כהן מנכיח את הקשר בין הפיזי לדיגיטלי, לא רק במעבר של רעיונות או של אסתטיקה בין שני העולמות, אלא פשוטו כמשמעו; שכן ככל שהענן גדל ומתרחב, ככל שאנו גולשים יותר ברשת, כך גם השטח הפיזי, הנדרש לתחזוקת הענן, כמו גם האנרגיה הנדרשת לתפעולו, גדלים – ובהתאמה מתעצמות גם ההשלכות הסביבתיות של הפעולות שאנו מבצעים.

אסף אלקלעי, חייצים, חומר קרמי, צילום: טל ניסים

{ אסף אלקלעי, נ' 1986, כרם בן זמרה }

חיצי הניווט הדיגיטליים, המאפשרים לנו לשלוט במסך המחשב ולנווט במרחב המקוון, הופכים בעבודתו של אסף אלקלעי לפסלי קרמיקה זעירים, שיצאו מן המסך וקיבלו חיים חדשים על קיר המוזיאון. הקיר, שהופך למעין מסך משותף שבו כולנו צופים, מייצר מרחב שבו אנו – המבקרים בתערוכה והאמן – חולקים תודעה משותפת.

@asafelk

שלושה קבצים דפוקים, 2025, אנימציה

{ אור דרורי, נ' 1989, ירושלים }

עבודת הווידאו של אור דרורי היא מעין טריפ פסיכדלי – הצצה לזרם תודעה, המהדהד את המרוץ הבלתי פוסק ואת הניסיון המאעד לכישלון ליישר קו עם ההתפתחויות הטכנולוגיות. העבודה מורכבת משלושה סיפורים קצרים, המלחיים בקריינות בקולו של דרורי, ומשלבת דימויים שנוצרו ממיזוג של סגנונות עיצוב מושן ואנימציה. בכל אחד מהסיפורים משמש דרורי כגיבור, המגלה תוך כדי שימוש יומיומי בטכנולוגיה – כמו ניסיון להוריד סרטים בצורה לא חוקית או להקליט מוזיקה בטלפון הנייד – איך, בסופו של דבר, הפיזי והדיגיטלי נטמעים זה בזה לכדי קיום משותף.

@theordrori

העבודה הפכה בתמיכת מרכז אדמנד דה רוטשילד, באדיבות האמן אריאל הכהן, POSTING (סטונהג') ביום גשום, 2020.

{ **אריאל הכהן,**
נ' 1993, ירושלים }

התוצאה קרובה למציאות יותר מאשר לדימוי הדיגיטלי המושלם. אתר סטונהג' של ימינו רחוק מלהיות שלם. הרוס בחלקו, הוא ניצב בסמוך לכביש מהיר, שאינו נראה בדימויים המופצים ברשת, ומוכר לנו בעיקר ממבט-על – מצב צפייה בלתי אנושי. וכך, הניסיון לתעד אותו כמו השתלט על התוכנית המקורית של קבוצת החיילים, שוודאי אומנה היטב למשימות אחרות.

סטונהג' שבאנגליה, אחד מאתרי המורשת המפורסמים והמסתוריים ביותר בעולם, מורכב ממעגלי אבנים גדולות, שנבנו לפני כ-5,000 שנה. בביקורו במקום ביום אפור וגשום נתקל אריאל הכהן בקבוצה של חיילי נאט"ו, שהיו מרוכזים בעיקר בניסיון לצלם סלפי, אולי הפעולה השגורה ביותר שמבצעים תיירים כיום. הוא צילם אותם מרחוק, סרק את הנגטיב, ומתוך הסריקה הגדיל תקריב.

איזבלה וולובניק, בגובלין מוד, 2025, צילום: מאיה זהבי

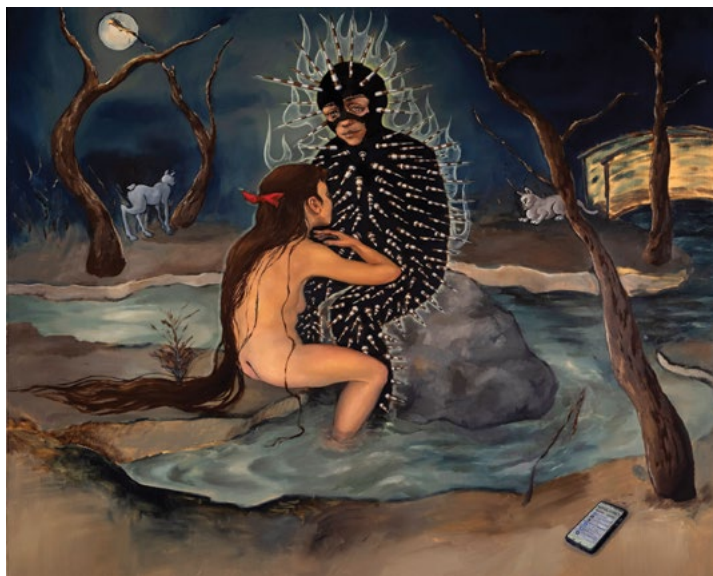

איזבלה וולובניק, חנהלה בשמלת השבת, 2021, פחם על נייר, העבודות הופקו בתמיכת מרכז אדמונד דה רוטשילד, צילום: באדיבות האמנית וגלריה רוזנפלד

{ איזבלה וולובניק, נ' 1995, ירושלים }

נשיות, חייתיות, יחסי כוחות, מיניות, מפלצות ושדים, משיכה ואלומות הם כמה מן הנושאים המעסיקים את איזבלה וולובניק. לצד אלו מופיעים בטבעיות גם מסכים של סמארטפונים ושל מחשבים ניידים, המשמשים חלון למרחב וירטואלי נוסף בתוך היצירה. ציוריה של וולובניק מציעים גרסה עדכנית למסורת מתולדות האמנות של "ציור בתוך ציור", שבמסגרתה כללו אמנים תיאור של ציורי אחרים בתוך ציוריהם כדרך להגות במקורות ההשראה שלהם ובעצם מלאכת הציור.

בגלגולה העכשווי של מסורת זו מצביעה וולובניק על מסך המחשב השטוח – שצורתו מאזכרת פורמט של ציור, וגם הוא חלון למציאות אחרת – כמקור השראה מהותי לציור העכשווי. הצפייה בעבודות מציעה חוויה של שפע דימויים ואירועים, המתרחשים במקביל: הקומפוזיציות והמבנה הפנימי של העבודות עמוסים ויזואלית ותוכנית, והעין לא תמיד יודעת במה להתמקד, בדומה לדפדפן עם לשוניות רבות פתוחות, או כמסך מחשב, המכיל מספר חלונות.

איזבלה וולובניק, עולם נהדר ואכזר / גנים בלילה, 2024, צילום: מאיה זהבי

טל מסלבי, Sugar Rush, תיקים ונעליים, 2025, וידאו
העבודות הופקו בתמיכת מרכז אדמונד דה רוטשילד, צילום: אסף עיני

{ טל מסלבי, נ' 1996, כפר סבא }

בעבודת הווידאו הנלווית לקולקציה, שביים אסף עיני, מוצגים שמונה סיפורים קצרים, המגלמים את הרעיון של סיפוק מיידי כצורך מודרני, תוך בחינת המתח שבין ריגוש רגעי לחיפוש עומק ומשמעות. כל סיפור נוגע בלוק אחר שעיצב מסלבי ובצד שונה של חווית הסוכר – מהמגע הראשוני המלהיב ועד לתובנות, המגיעות אחרי שהמתוק מתפוגג. הסיפורים שזורים זה בזה באמצעות שימוש בחומרים כמו שוקולד, סבון, שעווה, קעקועי ילדים, סיליקון ומנועי עיסוי, שיחד יוצרים חוויות חושיות ואשליות חזותיות. באמצעות כל לוק, הקולקציה מבקשת להזמין את הצופה לצלול לעולם שבו אופנה היא לא רק בגדים, אלא גם חוויה חושית, מטאפורית ואישית.

קולקציית התיקים והנעליים של טל מסלבי נולדה מתוך עיסוק בסדרת הריאליטי של נטפליקס, Is it Cake?, ובשאלה העולה מתופעת הרשת החברתית, שצמחה ממנה: האם אנו מסוגלים להבחין בין אמת לבין יצירה מלאכותית? מסלבי מזמין אותנו להיכנס לעולם של גבולות מטושטשים, שבו האמיתי והלא אמיתי מתמזגים לכדי אובייקטים, המפעילים את הדמיון ומאתגרים את חושינו. עבודותיו אינן מבקשות רק לשעשע או להדהים, אלא גם לעורר מחשבה על הצורך האנושי לחוש, לגעת ולהרגיש בעידן שבו הדיגיטלי תופס מקום מרכזי בחיי היום-יום.

נטע גטה, שיתוף, 2025, מפות טקסטיל, העבודה הופקה בתמיכת מרכז אדמונד דה רוטשילד, צילום: באדיבות האמנית

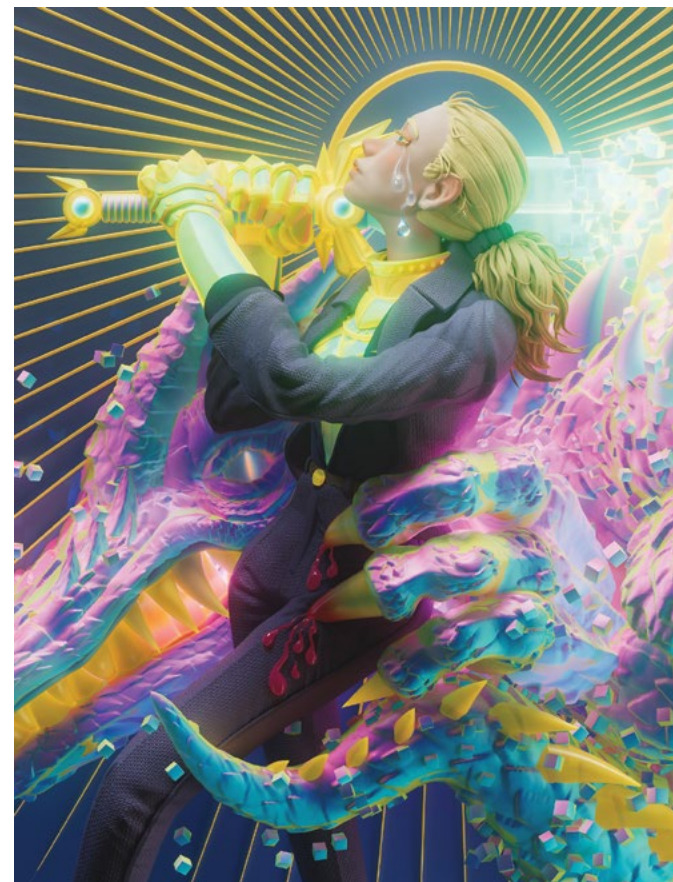
נטע גטה,
{ נ' 1992, מושב ינוב }

הטלפון הנייד הפך לחלק בלתי נפרד מהרגלי האכילה שלנו: אנחנו יושבים סביב השולחן, אוכלים ביד אחת וגוללים בטלפון ביד האחרת. נטע גטה עיצבה קולקציה של מפות שולחן בהשראת דפוס המשבצות הקלאסי ויצרה דגם, שנקודת המוצא שלו הייתה המיקום הרצוי לסכום, לצלחת ולטלפון.

לוח הצבעים מתכתב עם צבעי CMYK של עולם הדפוס – רביעיית צבעי היסוד, הנמצאת בשימוש נפוץ בדפוס ביתי ותעשייתי – והתוצאה משמשת כתמונת מראה לדינמיקה המשתנה סביב שולחן האוכל, ומזמינה להתבונן מחדש באופן שבו אנו מתקשרים, אוכלים וחיים יחד.

@about.grid

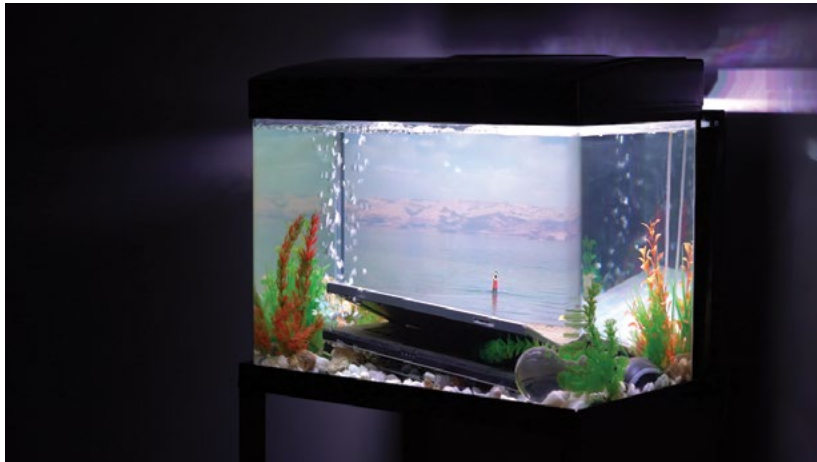
אריק לרנר, נאולה, 2025, אור דינמי, הדפס לנטיקולרי, באדיבות האמן

אריק לרנר,
{ נ' 1983, סולט לייק סיטי, יוטה; חי באמסטלפיין, הולנד }

אריק לרנר יוצר דמויות דיגיטליות בהשראת עולמות הגיימינג והפנטזיה ומדפיס אותן בטכניקה מיוחדת (הדפסה לנטיקולרית), המאפשרת ליצור מראה תלת־ממדי כשהתמונה נצפית מזוויות שונות. התוצאה מהדהדת אסתטיקה רווחת בשנות ה־80 של המאה הקודמת, ומאפשרת לחוות אשליה של עומק או של תנועה גם בממד הפיזי.

@ericlerner

נטע מוזס, איך ליהנות מהטבע (צאו החוצה), 2021, אקווריום זכוכית, וידאו, העבודה הופקה בתמיכת מרכז אדמונד דה רוטשילד, צילום: באדיבות האמנית

{ נטע מוזס, נ' 1990, בוסטון; חיה בירושלים }

נטע מוזס בוחנת את מערכת היחסים שלה (ושלנו) עם מסך המחשב כאמצעי להתבוננות בקשר שבין החברה המודרנית לעולם הדיגיטלי. היא עושה זאת באמצעות מכשיר בלתי צפוי בין מסכים למים, שאותו היא מציגה בשתי דרכים שונות: האחת קונספטואלית – עבודת וידאו המתמקדת במכשיר זה; האחרת פיזית – מיצב שבו מסך מחשב שוקע בתוך אקווריום מלא מים. מוזס מזמינה אותנו לצפות בעבודת הווידאו מבעד לדופנות האקווריום השקופות, שבעצמן הופכות למעין מסך נוסף.

@netamoses

טדי כהן, וולפיקרט, 2020-24, תצלום צבע, באדיבות האמן

{ טדי כהן, נ' 1979, ירושלים }

בשיטותיו במרחב העירוני מתעד טדי כהן בטלפון הנייד נקודות מפגש מפתיעות בין דימויים דיגיטליים, שהודפסו בקנה מידה גדול, לבין המשטחים שעליהם הודבקו במרחב הציבורי: שלטי חוצות, חלונות ראויה בקניונים, דפנות של משאיות ועוד. על גבי המסך אין לדימוי המושלם מגבלות, אך כשהוא עובר לעולם הפיזי, הוא נאלץ להתאים את עצמו לתנאי השטח. המפגש בין השניים מניב תוצאה משעשעת, שלעתים לוקח רגע להבחין בה, כששקע או מתג חשמל מופיעים במרכז נוף של ים כחול, ומנעול או נורת אזהרה – באמצע מצחה של דוגמנית.

@teddyco

יואש פלדש ועדי פלד פליישר, AI Relationships, 2023, מיצב וידיאו בשישה ערוצים, מזיקה: אלון כרץ

{ יואש פלדש, נ' 1977, יסוד המעלה } { עדי מנקו פליישר, נ' 1985, רמת גן }

בסוף 2022 יצאה לאוויר העולם ישות מסוג חדש – ChatGPT – מערכת בינה מלאכותית מבוססת שפה (LLM), המסוגלת לנהל דיאלוג חופשי עם בני אדם. אם עד לאותו רגע נחלק העולם לשלוש קטגוריות: חי, צומח ודומם, הרי הצ'טבוט יצר קטגוריה חדשה לגמרי: דומם מדבר – חפץ היכול להביע מחשבות ורגשות ולנהל מערכות יחסים.

מאז מערכות הבינה המלאכותית חוזרות לחיינו בקצב גובר – מנציגי שירות דיגיטליים ועד לצ'טבוטים, המעניקים תמיכה רגשית. כיצד ישנו את הנוף הפנימי שלנו כבני אדם? יואש פלדש ועדי מנקו פליישר הפנו שאלה זו לצ'אט ג'יפיטי, שבתגובה יצר רשימה ארוכה של רגשות חדשים, שבני אדם עשויים לפתח. טווח הרגשות שחזה המחשב רחב מאוד: מרצון שבינה מלאכותית תיגע בך, דרך חיבה פתאומית המתעוררת בבני אדם דווקא כשהבינה המלאכותית טועה, ועד לרגש האשמה התוקף אותנו כשהקשר שלנו עם הבינה מאפיל על יחסינו עם בני זוג אנושיים.

בשלב הבא, כדי להכין את האנושות נפשית לגל הרגשות הפוטנציאליים שגילו, ביקשו היוצרים מהצ'טבוט לכתוב תסריטים לקורס טיקטוק, שיסביר אותם לציבור. התוצאה, שנוצרה בשיתוף פעולה בין היוצרים לבין מערכות בינה מלאכותית מתחומים שונים, מעלה שאלות עמוקות על מקום האדם בעולם החדש שברא.

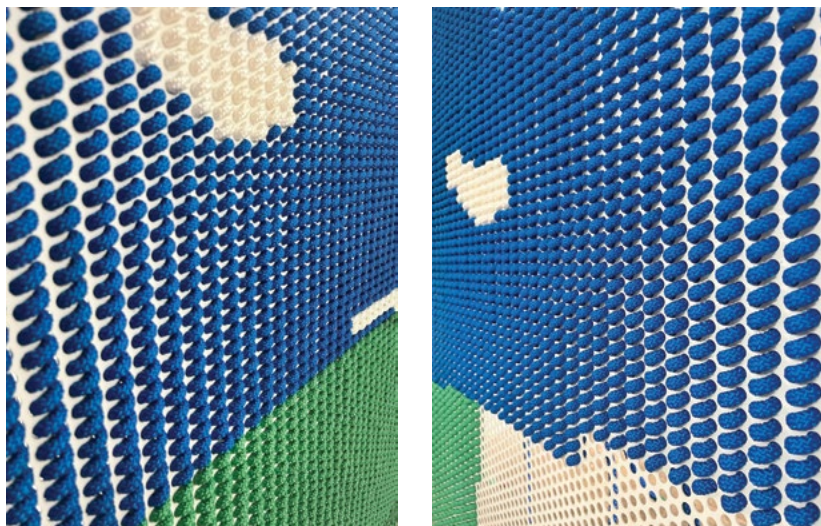

ים (ימבו) בן אדיבה, הרצון לצורה, 2025, צילום: באדיבות האמן

{ ים (ימבו) בן אדיבה, } נ' 1989, עכו

ים (ימבו) בן אדיבה יוצר אובייקטים קרמיים בתהליך של היזון חוזר בינו לבין מערכות בינה מלאכותית שהוא בונה בעצמו. זהו תהליך פיתוח אינטנסיבי של כיווני חקר ובדיקה, שרק אחדים מהם זוכים לביטוי חומרי מוחשי. לרגל התערוכה יצר האמן מיצב, הכולל פסל קרמי לבן גדול ממדים, המוצב מול עבודה דיגיטלית בצבעוניות משתנה.

המיצב ממחיש את המתח בין האסתטיקה הדיגיטלית למציאות הפיזית: הקרמיקה, חומר טבעי ועתיק, מייצגת את הפיזיות הבלתי מושלמת ואת מגע היד האנושי, בעוד העבודה הדיגיטלית מציגה פרשנות מופשטת של הפסל באמצעות למידת המכונה. הפסל מכיל כגמים ואי דיוקים, והמסך מציג את האופן שבו מודלי הבינה המלאכותית מפרשים ומעבדים את מלאכת היד תוך הקרנת פרשנות זו בחזרה על האובייקט, וכך יוצרים דיאלוג מתמשך בין המרחב הפיזי למרחב הדיגיטלי.

תמר דגני, טבע דומם, 2025, טקסטיל, העבודה הופקה בתמיכת מרכז אדמונד דה רוטשילד, צילום: באדיבות האמנית

ירדן חנוכה, ארנב לבן, 2024, פריטי אופנה ואביזרים, צילום: היידון פריור

{ תמר דגני, נ' 1992, פתח תקווה }

שומר המסך של Windows הוא אחד הדימויים המפורסמים ביותר בעולם הדיגיטלי: תמונת גבעה ירוקה ושמיים כחולים שכותרתה Bliss, שצילם צ'רלס אורייר (O'Rear) בשנת 1998 במחוז סונומה שבקליפורניה. מאז 2001 הופיעה התמונה על לפחות מיליארד מסכי מחשב.

תמר דגני מציעה בעבודתה מחווה טקסטילית לדימוי האיקוני. קנה המידה הגדול כמו משיב את הנוף לקנה המידה הטבעי לו – גם ביחס למתבונן – ומזכיר לצופה היכן סביר יותר למצוא אושר עילאי או, לכל הפחות, לתהות לגביו: על גבי מסך המחשב או מחוצה לו.

@tamar.dgani.textiles

{ ירדן חנוכה, נ' 1990, טבריה }

קולקציית White Rabbit שעיצבה ירדן חנוכה כוללת מערכות לבוש, המפגישות בין הפיזי לדיגיטלי: חליפת ג'ינס בהשראת חלונות דפדפן תקועים; סוודשירט בהשראת הגבעה הירוקה והשמיים הכחולים המפורסמים של שומר המסך של Windows; או מעיל עם רוכסנים, החושפים התראות קופצות, כמו Do Not Disturb. חנוכה שואבת השראה מהאסתטיקה של העולם הדיגיטלי, אך לא עוצרת שם, אלא ממשיכה לשלב הבא, כשהיא לוקחת, בין השאר, תופעות כמו גליץ' ומתרגמת אותן לגזרות לבישות.

@jordi90

{ סופי אבו שקרה,
נ' 1996, אום אל פחם }

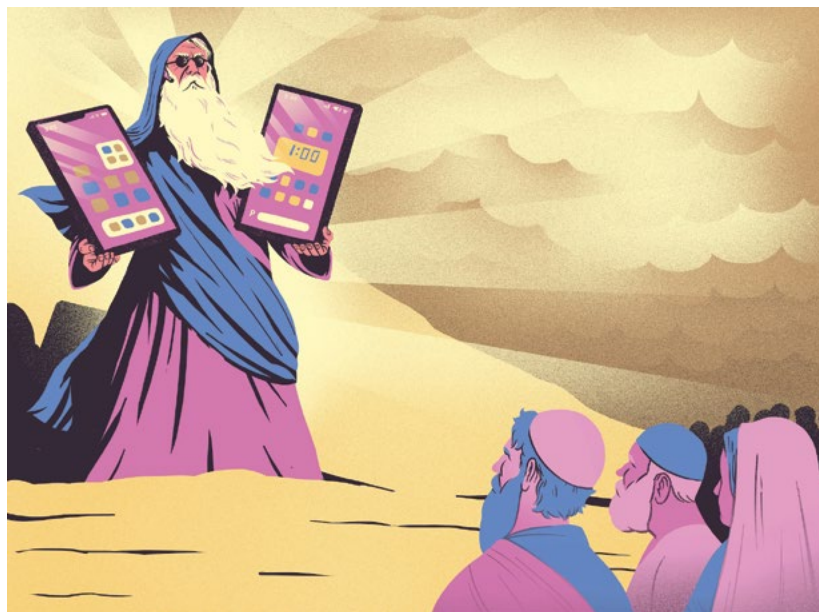
סופי אבו שקרה שואבת השראה מאריחים עתיקים, שהיו בעבר חלק בלתי נפרד מרצפות בתים פלסטיניים, ומייצגים מורשת תרבותית והיסטורית. היא מתרגמת את דפוסי האריחים לתמונות דיגיטליות, מפרקת אותם למערך פיקסלים ומשיבה אותם למציאות הפיזית באמצעות טכנולוגיות מתקדמות, כמו חריטה בלייזר ועיבוד תלת־ממדי.

הפיקסל, היחידה הבסיסית של תמונה דיגיטלית, זוכה לפרשנות מחודשת: בתחילה הוא מופיע במיצב כדימוי מינימליסטי שטוח, כפי שהוא נראה במסכים דיגיטליים, אך בהמשך הוא מקבל עומק, נפח ומרקם בעולם הפיזי.

המעבר בין השטוח לתלת־ממדי ממחיש את הדינמיקה בין מה שאובד בתהליך הדיגיטציה לבין מה שנרכש כשהדימוי הופך לאובייקט פיזי.

סופי אבו שקרה, חוטי פיקסלים, 2025, הדפסת UV על פרספקס, חיתוך לייזר ועץ טבעי

@sophie.abushkra

יונתן פופר, לוחות הברית, 2024, איור דיגיטלי בתיבת אור, באדיבות האמן

{ יונתן פופר, לוחות הברית, 2024, איור דיגיטלי בתיבת אור, באדיבות האמן }

האם הטכנולוגיה של ימינו מתחרה במעמדה של הדת בחברה? יונתן פופר בוחן שאלה זו באירוניה באמצעות איור שיצר עבור מוסף כלכליסט. תוך התייחסות לדמיון הצורני בין לוחות הברית לבין טאבלטים וסמארטפונים, הוא מציג איור המחבר בצורה משעשעת בין דת לטכנולוגיה. ההקבלה בין משה רבנו כמנהיג לבין הטכנולוגיה הדיגיטלית מפנה זרקור לעובדה שהמכשירים הדיגיטליים שולטים כיום בחיינו ומובילים אותנו – רק לא במדבר.

@yonpopper

סיימון ברזין, הד, 2025, תורח ניאון, צילום: ג'ני כצור

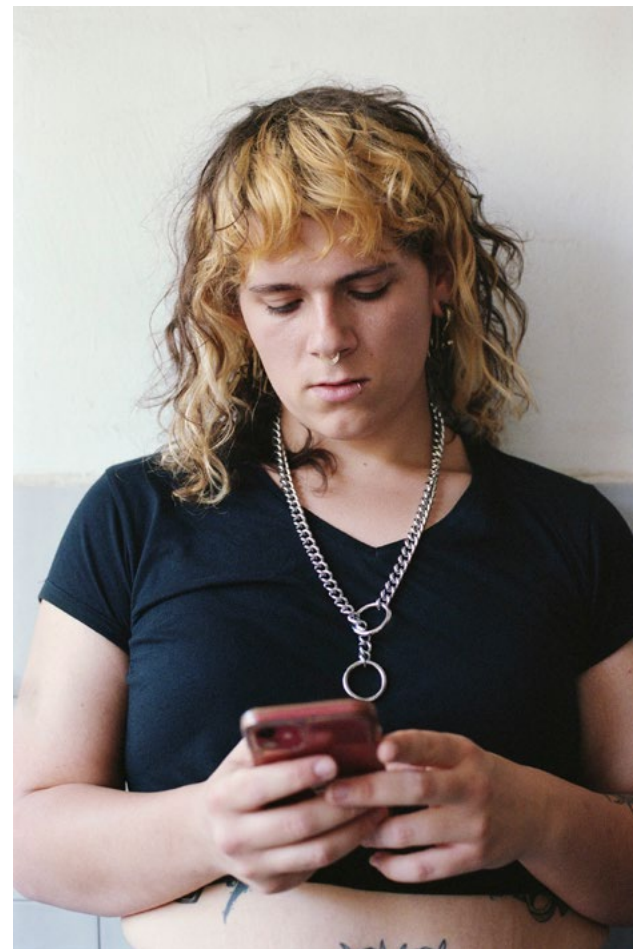
{ סיימון ברזין, הד, 2025, תורח ניאון, צילום: ג'ני כצור }

האופן שבו אנו חווים אובייקטים פיזיים ומרחבים אדריכליים בעידן הדיגיטלי הוא לרוב באמצעות תמונות וסרטונים בטיקטוק ובאינסטגרם, תוך כדי גלילה במסך הטלפון הנייד. האסתטיקה הווירטואלית הפכה מתוצר לוואי לסגנון דומיננטי, ולא תמיד ברור מה "אמיתי" ומה הוא תוצר ממוחשב. הן בעבודתו כאדריכל והן בכיסא הניאון שיצר לתערוכה, הנראה כאובייקט שימושי מתפקד, אך בפועל אינו פונקציונלי ורק מצטלם היטב – סיימון ברזין שואל, מדוע לא ליישם את אותה אסתטיקה גם ב"עולם האמיתי".

@simon.barazin

@eden.zorn

עדן זורניצר, typing... 2022, צילום צבע, העבודה הופקה בתמיכת מרכז אדמונד דה רוטשילד, בארצות הברית

עדן זורניצר,
נ' 1995, ירושלים

סדרת תצלומי הדיוקן האינטימיים של עדן זורניצר מציגה אינדיווידואלים קווירים בעת שימוש בטלפונים ניידים. בהתמקדות בפעולה יומיומית זו מדגישה זורניצר את האופן שבו טכנולוגיה משפיעה על יצירת מרחבים וירטואליים חוצי גבולות חברתיים וגאוגרפיים בתרבות הקווירית, וכיצד היא ממלאת תפקיד מרכזי בהעצמת תחושות השייכות והסולידריות ובהפחתת תחושת הבדידות, הנובעת מחוויות הזרות בחברה הטרונומרטיבית שמרנית.

עמית ברמן, פרשת המים, 2024, שמן על בד, צילום: באדיבות האמן

עמית ברמן, אושר בטרם עת, 2024, שמן על בד, צילום: באדיבות האמן

עמית ברמן, הצרחה, 2024, שמן על בד, צילום: באדיבות האמן

עמית ברמן, ארעות, 2024, צילום: באדיבות האמן

{ עמית ברמן, נ' 1994, יבנה }

הניכור והריחוק, המאפיינים את הרשתות החברתיות, מהווים מקור השראה עיקרי עבור עמית ברמן. תוך שהוא משתף תהליכי יצירה ואת הקשר שלו עם בן זוגו, הוא בוחן את הגבולות שבין הפיזי לדיגיטלי ומעניק לסצנות אינטימיות יומיומיות פרשנות רומנטית, טקטילית וחומרית: ישוב בסלון הבית, הטלפון הנייד בידו; עומד עירום מול המראה, בוחן את גופו ומצלם סלפי; או מתבונן באגרטל עם פרחים על מסך האייפד.

דאנה טנהאוזר ויואב פיש, צימוד, 2025 ויטראז' ותאורת לד, צילום: ג'ני כצנר

דאנה טנהאוזר, { נ' 1989, ירושלים; חיה בחיפה } **יואב פיש,** { נ' 1988, תל אביב; חי בחיפה }

בגרסה האחרונה של מערכת ההפעלה לאייפון נוספה תכונה חדשה, המאפשרת להחליף בקלות פרטי התקשרות, כמו מספרי טלפון וכתובות דוא"ל, בין מכשירים באמצעות קירובם זה לזה. עם זאת, לעיתים קרובות מופעל פיצ'ר זה בטעות, ואז, במהלך כמה שניות, לא ניתן לבצע כל פעולה במכשיר. זהו רגע ייחודי, כמעט אנושי, שבו נראה שלטלפון יש חיים משלו.

עבודת הוויטראז' של דאנה טנהאוזר ויואב פיש מתארת את אותו רגע אינטימי על רקע טבע דומם, המואר באור מסכים. פורמט הוויטראז' מזכיר את צורתם של חלונות כנסייה צבעוניים משלהי ימי הביניים, אז פוּרְש האור, שחדר למבנה האבן ושינה את נראותו, כביטוי חזותי לחסד הפלאי שמשפיע האל על מאמיניו. אם בעבר יצר הוויטראז' חוויה חושית עוצמתית, שחיברה בין התפעלות מאור ומצבעים לבין האלוהות, הרי כיום הטכונים והטכנולוגיה ממלאים תפקיד דומה; הם מייצרים חוויה מסנוורת של אור ושל צבעים, המושכת אותנו וגורמת לנו להישאב לתוכה.

מארק יאשאייב, כמעט ונראה / כבר נראה / לא נראה מעולם, 2018.
תצלום צבע, צילום: מארק יאשאייב באדיבות גלריה בחורמן, תל אביב

{ מארק יאשאייב, 1981, באקו, אזרבייג'ן; חי בחיפה }

מארק יאשאייב בנה בסטודיו שלו, ביחס של 1:1, שחזור של דירת חבר בבלרוס על מסדרונותיה המקומרים ורצפתה המשובצת – באמצעות סדרת תצלומים שצילם בעת ביקור שם.

החלל שנוצר בסטודיו כמו ממשיך להתקיים בחלל המוזיאון הודות לשימוש בניירות, בדבק, בכבלים חשמליים ובחוטים. בשיטת "גזור והדבק", יאשאייב ממקם בתוך הדירה בבלרוס, שעברה אל הסטודיו שלו וממנו אל המוזיאון, תצלומים של יצירות מופת, כמו תיאור אדם וחוה מציור המזבח של גנט מאת הוברט ויאן ואן אייק.

הוא מקפיד למקם את הרפרודוקציות של הציורים בהתאם לארכיטקטורה שיצר. אדם וחוה צמודים; הם מפנים את הגב זה לזה, ולא פונים האחד לאחרת משני צדי התמונה כמו בציור מן המאה ה-15.

שיטת עבודה זו מאפשרת לו ליצור מרחב דמיוני, המאוכלס בדימויים השאלים מעולמות שונים, מונומנטלי לא פחות מתמונות מזבח מן העבר; לברוא מרחב חדש, ואף לצלם מציאות שלא התקיימה בו מעולם.

יאשאייב יוצר מרחב הנע בין צילום לפיסול, בין דו־ממד לתלת־ממד. בעידן שבו הפקת תצלום הפכה מפעולה חומרית ממושכת לפעולה דיגיטלית רגעית ויומיומית, שאיננו מקדישים לה מחשבה מיוחדת, הוא מצליח להעניק לתצלום נוכחות פיזית תלת-ממדית שקשה להתעלם ממנה.

@mark_yashaeu

אילנית שמיע, נועה סגל, OMG, 2025, הדפסת תלת-ממד

{ נועה סגל,
נ' 1976, חיפה }

{ אילנית שמיע,
נ' 1970, תל אביב }

הלם ופחד, התפעלות ותדהמה, שיבוש וחוסר שליטה-התחושות הבולטות בעידן הבינה המלאכותית מצויות גם בבסיס עבודתן של נועה סגל ואילנית שמיע, העוסקת במפגש בין טיפוגרפיה, מלאכה וטכנולוגיה. הבחירה לייצג את הרגע הזה בזמן באמצעות שלוש האותיות OMG – קיצור לביטוי הפופולרי בצ'אטים וברשתות החברתיות, Oh my God – מדגישה את העמדה המורכבת של השתיים.

סגל ושמיע השתמשו בכלי בינה מלאכותית והזינו לתוכם מושגים חומריים, צורניים ותרבותיים ואזכורים חזותיים. בתהליך מתמשך של שיחה והיזון חוזר עם התוכנה, הלוך ושוב על ציר הזמן, הן המירו את המושג המילולי, הכתוב באותיות דו-ממדיות, לדגם תלת-ממדי וירטואלי, שהודפס וקיבל ממשות. העבודה בוחנת מה קורה כשמבקשים ממכונה לבטא באופן חזותי תחושות ורגשות אנושיים, ואת המתח שבין הניסיון לשלוט בתוצר הסופי והרצון שיהיה קריא לבין פתיחות לרכיב המקרייות.

@noahaifa

@ilanit_shamia

ענבל גרי, דרור ברנר, יזם ומנכ"ל, 2025

ענבל גרי,
{ נ' 1991, בוסטון; חיה בתל אביב }

דרור ברנר, מהנדס תוכנה בהכשרתו, נכלל ברשימת "עשרת המבטיחים בתחום הבינה המלאכותית". הוא שואף להיות מנהיג, חלוץ, גאון, אבל בפועל הוא חסר ביטחון ומותש באופן קיצוני. לפני ארבע שנים הקים את חברת אינסטמינד, המפצחת את נפש האדם באמצעות המילים שהוא כותב; מנתחת רגשות על פי מודלים שיצרה הספרות הגדולה של המאה ה־20.

עבודתה של ענבל גרי – מעין מכונת רוב גולדברג בשילוב אנימציה – מתחקה אחר מוחו הקודח של ברנר ומציגה את אחורי הקלעים לעולם. ברנר היזם קולט כמות עצומה של דאטה (אנושי וספרותי כאחד), מושפע מבית הוריו ומשירים על הקיבוץ בה במידה שהוא מושפע מעמק הסיליקון, ובתוך סבך הדאטה מנסה לייצר קשרים לוגיים או דווקא אסוציאציות, במטרה לקודד, לייצר, לפלוט תוצאה שימושית ורווחית.

משאבי אנוש /

שחר קמיניץ, יזם ומנכ"ל של חברות סטארט־אפ טכנולוגיות, חוקר בשנים האחרונות שימוש בבינה מלאכותית כפרשנית של טקסטים ספרותיים. קמיניץ הוא זוכה פרס משרד התרבות לסופרים בראשית דרכם (2024). ספר הביכורים שלו, משאבי אנוש, שראה אור ב־2023 בהוצאת כנרת זמורה, נבחר לרשימה הקצרה של פרס ספיר לספר ביכורים לשנת 2023 ונכלל ברשימת הספרים הטובים של השנה, הן של הארץ והן של ידיעות אחרונות.

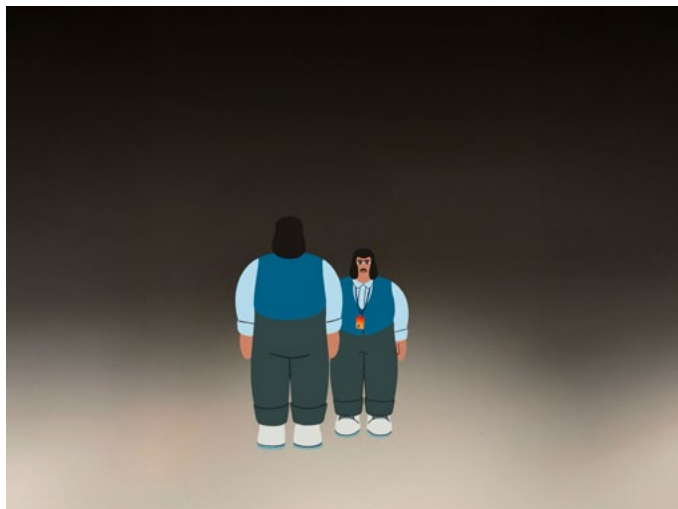
במרכז הספר יזם הייטק מבטיח בעל שאיפות אדירות לסטארט־אפ שהקים לא מזמן: לפענח את נפש האדם בכלי בינה מלאכותית באמצעות מיטב הספרות העולמית. ככל שיותר ספרים נקראים על ידי צוות החברה, ככל שיותר בני אדם מתמסרים לשיחה עם האלגוריתם, כך האנושות מתפענחת ביתר קלות. מכאן הדרך לריפוי ולנחמה, לשיבוש שוק הפסיכולוגיה העולמי, וכמובן – לאקזיט הנכסף, הופכת ברורה ומובטחת.

הספר מחולק לשמונה פרקים, במרכז כל פרק דמות אחת. שמונה מאיירים ומאירות, המעורים בעולמות ההייטק והטכנולוגיה, נענו להזמנת המוזיאון ליצור עבודות חדשות בהשראת הספר, הדמות וניסיונם האיש, באופן שמאתגר את הפורמט האיורי – בדו-ממד ובתלת-ממד, באיור ובאנימציה, בקרמיקה ובטקסטיל.

עורכת הספר, סיוע אוצרות: דקל שי שחורי

@dekelschory

@inbalgery

תם קריב, 'יותם סומך, סמנכ"ל פיתוח, 2025, אנימציה: שחם רובין

{ תם קריב, 'נ' 1991, חיפה }

יותם סומך הוא מתכנת, סמנכ"ל הפיתוח של אינסטמינדר. גר בכפר סבא הירוקה עם אשתו ושני ילדיהם הקטנים. הוא מוצלח בעבודתו ונעזר בכלים החישוביים שרכש כדי להתהלך בעולם האמיתי בביטחון. כיוון שהוא מתקשה להבין קודים חברתיים, הוא שנין משפטים מוצלחים מתוך סדרות טלוויזיה (תוך העדפה לניסוחים כלליים, פילוסופיים ככל האפשר), שאותם הוא שולף בעת הצורך, נשמע חכם ומגוחך בו זמנית. יותם אוהב את אשתו, שלדיה מסר לפני שנים את ניהול חייו. הוא מתמכר לסטטוס שלו כמוכיל בחברת סטארט-אפ, מתעדף עבודה קשה על פני זמן משפחתי וזוגי. נועה אשתו מבניה אותו היטב ואחראית גם לפיצוח רעיון החברה שהמציאו ברנר ויותם.

סרט האנימציה הקצר של תם קריב, שנעשה בשיתוף עם שחם רובין, מציג את האולימפיאדה של חיי העבודה. קריב בוחן כיצד הדחף להצליח בעולם הסטארט-אפים המהיר והתחרותי משקף את רוח התחרות של ספורטאים אולימפיים. כל מתחרה צריך להתגבר על אתגרים כדי לזכות בתהילה. במשרד וגם במגרש האולימפי, האדם בודד במרכז. העולם ממתינ לשיא הבא שיישבר. יותם, כמו מתעמל אולימפי, הופך את שגרת העבודה שלו לתחרות. הוא חייב להיות הכי שאפתן, הכי רציני, להתאמץ באופן בלתי מתפשר. המוטיבציה שלו להתגבר על אתגרים ולזכות בתהילה בשמים, אבל הגוף שלו משדר אי-נחת, חוסר התאמה לסביבה ומבוכה.

@shachamrr

@tomkariv

עדן פוקסיניאנו, נעמה רז, מפקחת תוכני שטנה, 2025, איור דיגיטלי וידני

{ עדן פוקסיניאנו, 'נ' 1994, ראשון לציון }

נעמה רז היא מפקחת בכירה במחלקת שטנה בחברה, האחראית לסינון תכנים. במסגרת תפקידה היא עוברת מדי יום זה שלוש שנים על משפטי שנאה איומים, שכותבים משתמשים ברשת. בדרך כלל אנשים מחזיקים מעמד במחלקת השטנה שנה ורבע בממוצע, ובמחלקת פדופיליה הרבה פחות. יש בה קשיחות ויציבות, אולי אטימות, שאיש לא היה מנחש. היא לא נשברת מול "חבל שלא שרפו אותך באושוויץ" ו"אמן שתקבלו איידס". היא מחושלת. עוטפת את עצמה בחפצים פרווטיים, אובססיבית לפיצוח דמותם של השונאים. ופרט לכל אלה, היא גם בת זוגו של דרור ברנר.

הדמות בחלל העבודה של עדן פוקסיניאנו מוצפת. היא כמעט טובעת מעומס צבעים, רגשות, נתונים, משימות ופריקטים, המקיפים אותה בחלל אבסטרקטי, כאוטי ומסויט. אולם לא רק נעמה נדרשת לסנן את התכנים; כולנו נדרשים יום-יום להבין מי נגד מי ומי אנחנו בעולם שלא תמיד מותאם למידותינו וליכולותינו.

@pon.chikit

אלי בבג'נוב, ערן בר לב, סמנכ"ל כספים, 2025, הדפס ריזוגרף, באדיבות האמן

{ אלי בבג'נוב, נ' 1988, יפו }

ערן בר לב, סמנכ"ל הכספים של אינסטמינד, רואה בעצמו שומר הסף של ההיגיון המספרי והכספי, ובמקביל מנסה לשכנע שהוא מגניב, פרוע, משוחרר מחשבה. הוא ציפה כל כך לתחילת העידן הזוגי החדש שלו ושל אשתו, איה, לאחר שבתם היחידה, שנולדה כשהיו צעירים, עזבה לאחרונה את הבית. לכן, כשאיה מציעה פוליאמוריה, הוא נותר המום. הוא זורם, אבל סובל מאוד מהסידור החדש. באפליקציית היכרויות הוא מוצא את הדס לפידות, העובדת איתו בחברה, ומתחיל לאסוף באובססיות פרטים עליה, הן במרחב הדיגיטלי והן בעבודה, משוכנע שהיא הפתרון לבדידותו. במהלך יום כיף של החברה, בין מיטות מסאז' לרעיית עיזים, הוא חושף בפני הדס את כוונותיו.

סדרת האיורים של אלי בבג'נוב נעה סביב המצבים המנטליים של ערן, המאופיין באמצעות הפער בין האופן שבו הוא נתפס על ידי הסביבה לבין האופן שבו הוא תופס את עצמו. דמותו עסוקה מאוד במיניות וברומנטיקה, בבדידות ובשפע אהבות; מתנדנדת בכל רגע נתון בין מהוגנות מסודרת לבין קרייג' אפל. בבג'נוב מדגיש את השימוש במסכות שמאפשר העולם הדיגיטלי, את יצירת הזהות הכפולה או המשולשת.

@eli_babajanov

אניל רינת, רוב מילר, גאון הייטק עולמי, 2025, אנימציה ממוחשבת

{ אניל רינת, נ' 1991, הוד השרון; חיה בלונדון }

רוב מילר הוא גאון הייטק אקסצנטרי, האיש השני בעושרו בעולם. יש לו צי של עוזרות נאמנות סביבו, אלפי מעריצים בעולם, מענה לכל גחמה משונה בתוך רגע, הרבה סמים ממריצים ושלושה איים. רוב מתוסכל מכך שטרם מצא את "הדבר הבא", ובביקור בישראל נאלץ לשמוע גם על חברת ההייטק של דרור ברנר.

בעבודת האנימציה של אניל רינת העושר הוא מוגם וקיצוני, גבוה ורחוק מהישג ידם של האנשים הרגילים. האידיאולוגיה והאסטרטגיה של רוב היא לאגור כמה שיותר דאטה, חברות, אנשים, רעיונות. בעולמו אין משמעות לאינדיווידואלי, לכרטי, לייחודי, למעט האדם החד-פעמי, היושב בראש העושר הזה. כל הדברים בעולם, אומר רוב, "הם מכונות מתוכנתות מראש, שנוצרו באקראי ומאז פועלות באופן בלתי נמנע על פי הגיון הסודי". ממילא לא נבין את המנגנון; העיקר הצבירה.

@shakilani11

אור יוגב, בתיה, המנקה, 2025, הדפסת תלת-ממד, צילום: באדיבות האמן

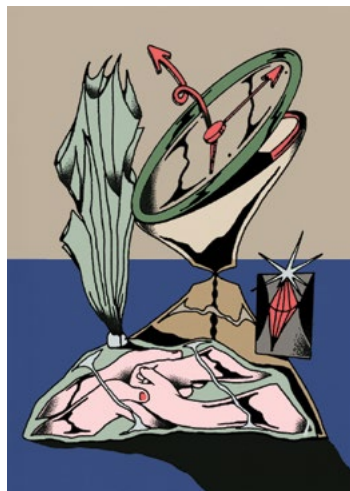
אור יוגב,
נ' 1987, קיבוץ דן

עובדת קבלן כבת 40, מנקה בניין משרדים ובו שלוש חברות הייטק. בתיה המנקה היא רואה-ואינה-נראית בבניין המשרדים שבו היא עובדת. חזותה תמימה ופשוטה, אך היא קולטת כל מילה הנזרקת לחלל האוויר סביבה, ואוגרת את המילים ואת המושגים לטובת תוכניותיה העתידיות. היא "מחויבת ליצירת ערך", ויש לה "תוכנית הוליסטית": לסלול את דרכה של בְּתֵה לעבודה בחברת אינסטמיננד.

אור יוגב מציג לראווה את אוסף המילים שאספה בתיה בעמל רב במהלך שנות עבודתה בחברה; גולות נוצצות, המייצגות עבורה עולם אחר ובלתי מושג, שבתחבולות היא מצליחה לנכס לעצמה ולהוריש לְבֵתָה. האוסף של בתיה כולל אינספור פסלים, המציגים נראות אורגנית, אף שהודפסו במדפסת תלת-ממד; הם משלבים את העולם החדש עם הישן ומייצגים את האופן שבו בתיה תופסת מושגים שמעבר להבנתה. הטוויסט המודרני בפסלים אלו שומר על מהות פעולתה של בתיה בעולם: מילים שיש להן נוכחות ממשית בעולם, המועברות כחפץ יקר ערך לדור הבא באהבה גדולה.

בן ריבק, מצית כמיהה, הדס לפידות, מפצחת מטאפורות, 2025, איור דיגיטלי

בן ריבק, נחמה קצרת מועד, הדס לפידות, מפצחת מטאפורות, 2025, איור דיגיטלי

חן יונר, תרצה ברנר, אם היזם, 2025, רקמה על עיתון, באדיבות האמנית

בן ריבק, נ' 1994, ירושלים; חי בחיפה

הדס לפידות היא אימא חד-הורית לילד בגיל גן; בת יחידה להוריה, שלא העניקו לה אהבה, אבל הקפידו "להכין אותה לחיים האמיתיים", להנמיך את הציפיות שלה ושלחה ממנה ולכוון אותה לשאוף להפוך לאדם סביר, בלתי נראה ותו לא. כבר כמה שנים היא מתכנתת בחברה, באפרוריות כמעט עלומה, עד שיום אחד היא זוכה לקידום וממונה להיות מי שתבנה את תוכנת אינסטמייד, כך שתהיה מסוגלת לפעולה שאדם מבצע בקלות: להמיר מטאפורות לשפה ישירה, כדי שלא יהוו עוד מכשול עבור האלגוריתם. המטאפורות כה שגורות בשפה האנושית ומוסיפות לעולם "שכבה פרשנית", עד כי קשה לבטלן, אבל זו המשימה שהדס קיבלה על עצמה, והיא נחושה להשקיע בה את כל כולה.

בסדרת דימויים דיגיטליים בוחן בן ריבק מספר מטאפורות רווחות, המתקשרות כולן למושגים הנוגעים לדמותה של הדס: אדישות, שעמום, מונוטוניות, בינוניות. ריבק בוחן את המהות של "נחמה קצרת מועד", "סבל ספון" ו"לטחון מים". הצבתן של מטאפורות אלה במרכז העבודה גורמת לנו להשקיע בהן מחשבה נוספת, תוך מבט ביקורתי על הערך הפואטי לעומת המסר הברור. גלגול המטאפורה מלשון ציורית לציור של ממש מנכיח עד כמה נפוצות, מובנות וטריטוריות המטאפורות הללו, אף שלמעשה הן אוצרות בחובן עולם תוכן שלם.

@benriback

חן יונר, נ' 1986, קיבוץ דגניה א'

תרצה, אמו של דרור ברנר, ספרנית אגדית בפנסיה, מעריצה את הבן שלה. כיוון שאינו משתף אותה בדבר, היא בולשת אחריו, קוראת כל מה שנכתב עליו אי פעם וגם משתמשת ללא ידיעתו כבר שנתיים בתוכנה שהמציא. מדי יום היא מסירה את מפית הבד הרקומה מהמחשב, ובמשך שעות שוטטת בפני אינסטמייד את חייו של דרור ואת חייה שלה. תרצה היא "העולם הישן", האימא שאף אחד לא מעריך את תרומתה לגידול הילדים והנכדים. אחרי שהרסה לא מעט, בפרק האחרון היא תציל את המצב עם שמיכה, פתיתים ועוף.

חן יונר מחברת בין הישן לחדש. המצע הוא העיתונות הכלכלית, שפת ההייטק ועולמות הדאטה. עליו וממנו נובע העולם הישן בצורת רקמה מלאת חיים – סיזיפית, מטריארכלית, עמלנית ואיטית – עם דימויים נאיביים, המשתלטים על המראה. יונר נותנת ביטוי לאופן שבו מלאכת האימהות של תרצה מתעקשת לפרוץ לעולם לא-לה, ומעוררת שאלות על היחסים המורכבים בין קדמה.

@chchanges

שולחן עבודה سطح المكتب desktop

תערוכה פיזית על עידן דיגיטלי
معرض حسي عن العصر الرقمي
A Physical Exhibition about the Digital Era

מוזיאון חיפה לאמנות, שבתאי לוי 26, חיפה | 04-6030800